

باز تعریف الگوهای طراحی پایدار مسکن

با ارزیابی خانه‌های سنتی

نویدرضا اسماعیلی^{۱*}، ناصر محسنی^۲

۱- دانشجوی دوره کارشناسی ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری، موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی اقبال
lahori@eqbal.ac.ir، مشهد، ایران، navidrezaesmaeili@eqbal.ac.ir

۲- پژوهشگر دوره دکتری معماری، مربی تمام وقت دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد
nassermohseni@mshdiau.ac.ir، مشهد، ایران

چکیده

بی‌تردید دنیای امروز تحت تأثیر مستقیم عواملی قرار گرفته که از گذشته به عنوان چارچوب‌ها و ضوابط مد نظر قرار داده شده‌است. در این ورطع نیاز به دوباره‌اندیشی برای چرایی و چگونگی این تأثیرات می‌باشیم که در پاسخ به این نیاز در مقیاس کوچکتر به بررسی طبقات و اثرات در بخش معماری کشورمان می‌پردازیم. بی‌شک برای حرکت رو به جلو و همخوان با معیارها و استانداردهای جهانی نیاز به بررسی چارچوب‌های فعلی هستیم تا به کمک آن بتوان پایداری محیطی و اجتماعی را برای کشورمان فراهم آوریم. این بررسی‌ها به ما می‌فهماند که در کشورهای در حال توسعه علاوه بر سه اصل اساسی پایداری (اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی)، وجوهی دیگر نیز تأثیرگذار هستند که نه تنها این اصول را گسترده‌تر می‌کند بلکه تقدیمی بر این سه اصل به وجود می‌آورد که شامل سیاست‌ها و فرهنگ می‌باشد. از آنجا که برای بررسی اصول پایداری نیاز به بررسی پیشینه تاریخی موضوع می‌باشد و همینطور نیاز مبرم به اخلاق حرفه‌ای در جهت تأثیر عمیق سیاست‌ها و توجه ویژه به پنج اصل معماری ایران، الگوی پیشنهادی در پایان ارائه می‌شود تا با بهره‌گیری از تمام وجوه ذکر شده در الگو بتوان به اصول مدونی دست یافت و با این اصول بتوان دورنمای روشنی از پایداری در معماری کشورمان فراهم نمود. در این راه بهترین ارزیابی می‌تواند در خانه‌های سنتی صورت گیرد، چراکه یکی از اصلی‌ترین وجوه کالبد و فرهنگ و هنر را می‌توان در خانه جویا شد، همینطور از نظر کمیت و کیفیت معیار مناسبی برای ارائه الگو محسوب می‌شود.

این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی و با تکیه بر مطالعات کتابخانه‌ای درصدد پاسخ به این سوال است که؛ الگوهای طراحی پایدار مسکن در ایران کدامند؟ این پژوهش بعد از معرفی اصول پایداری در شناخت معماری پایدار سعی بر شناخت معیارهای طراحی مسکن پایدار دارد تا به واسطه آن بتواند الگوهای مناسبی ارائه دهد.

واژه‌های کلیدی: الگو، پایداری، مسکن، ایرانی

۱- مقدمه

اصطلاح پایداری، برای نخستین بار در سال ۱۹۸۶ توسط کمیته جهانی گسترش محیط زیست تحت عنوان (رویارویی با نیازهای عصر حاضر بدون به مخاطره انداختن منابع نسل آینده برای مقابله با نیازهایشان) مطرح گردید. و هر روز بر ابعاد و